



HRVATSKI SABOR

Odbor za zaštitu okoliša i prirode

KLASA: 022-03/22-01/67

URBROJ: 6521-29-22 -

Zagreb, 26. svibnja 2022.

D.E.U. br. 22 / 003

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE
g. Domagoj Hajduković, predsjednik

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i Uredbe (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina COM (2022) 135, D.E.U. br. 22/003

Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora razmotrio je, na 35. sjednici održanoj 26. svibnja 2022. godine Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i Uredbe (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina COM (2022) 135, koje je Odboru za zaštitu okoliša i prirode sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora dostavio Odbor za europske poslove, aktom od 20. travnja 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske o ovom Prijedlogu uredbe usvojila je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/118, URBROJ: 50301-21/22-22-2 na sjednici održanoj 5. travnja 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske obrazložio je državni tajnik Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Cilj ovog prijedloga je rješavanje vrlo značajnih rizika za sigurnost opskrbe i gospodarstvo EU-a koji proizlaze iz dramatično promijenjene geopolitičke situacije. Ovime se nastoji osigurati da se skladišni kapaciteti u EU-u, koji su ključni za omogućavanje sigurnosti opskrbe, mogu koristiti u duhu solidarnosti. U tu svrhu, obvezna minimalna razina plina u skladištima pojačat će sigurnost opskrbe uoči zime 2022./2023. i sljedećih zimskih razdoblja. Obvezna certifikacija operatera sustava skladištenja će osigurati da se mogu isključiti potencijalni rizici za sigurnost opskrbe koji proizlaze iz utjecaja na kritičnu infrastrukturu za skladištenje. Korištenje skladišta će se potaknuti dopuštanjem oslobađanja korisnika skladišta od tarifa za prijenos na ulaznim ili izlaznim točkama skladišta. Ovim se prijedlogom izmjenjuju dvije postojeće uredbe, Uredba (EU) 2017/1938 o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i Uredba (EU) 715/2009 o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina. Isti se nadovezuje na postojeći okvir za sigurnost opskrbe plinom i pravila unutarnjeg tržišta plina, dodajući daljnje mjere potrebne za omogućavanje sigurnosti opskrbe prirodnim plinom u Uniji u kontekstu teške energetske krize uzrokovane nedavnim promjenama geopolitičke situacije.

Republika Hrvatska načelno podržava napore koji se na razini EU-a poduzimaju s ciljem osiguranja sigurnosti opskrbe, koja je tema od posebne važnosti u svjetlu krize izazivane ruskom vojnom agresijom na Ukrajinu. RH je svjesna važnosti osiguranja plina za sljedeću ogrjevnu sezonu. Iako RH podržava ciljeve predmetne uredbe ujedno ističe da će za provedbu biti potrebno jasnije definirati odredbe u svezi uvođenja te obveznog skladištenja plina, koje RH smatra dvojbene, s obzirom na to da je do sada tržište plina funkcioniralo kao slobodno tržište. Također, stav je RH kako dosadašnji koncept suradnje koji se odnosi na poštivanje pravila za energetske solidarnost te koji uključuje ugovore o opskrbi plinom temeljen na solidarnosti, predstavlja dovoljnu osnovu za sigurnost opskrbe u sklopu energetskog sektora. RH ocjenjuje da ključ

poboljšane energetske sigurnosti leži prije svega u zajedničkom pristupu kapacitetima preko unutarnjeg tržišta koje funkcionira na bazi suradnje na regionalnoj i razini EU-a.

RH ističe da je potrebno predvidjeti duži rok za prilagodbu zakonskih okvira država članica, s obzirom na to da je potrebno određene obveze ispuniti već ove godine. Podržava se uvođenje strateškog skladištenja plina, no stav je da je listopad 2022. prekratak rok te da može posljedično utjecati na cijenu plina zbog obveze punjenja skladišta tijekom ljeta. RH smatra kako bi primjereniji rok prilagodbe zakonskih okvira bio barem do ogrjevne sezone 2023./2024. (1.10.2023.).

RH navodi da sukladno postojećem zakonskom okviru za opskrbljivače na tržištu ne postoji obveza punjenja skladišta plinom. Navedeni zahtjevi bi mogli prouzročiti problem prije stupanja uredbe na snagu, što može imati za posljedicu i pokretanja sudskog procesa. Također, provlači se pitanje kako će se obeštetiti višegodišnje zakupce skladišta koji sada uslijed strateških zaliha neće više imati pravo skladištenja. Predložene odredbe Prijedloga uredbe mogu prouzročiti probleme operativne, tehničke i financijske prirode. Stoga RH smatra da EK mora dati jasna tumačenja i obrazloženja u tom pogledu.

Prema podacima trgovačkog društva Podzemno skladište plina d.o.o., koja upravlja skladištem, svi raspoloživi kapaciteti sustava skladišta plina (radni volumen) prodani su na tržištu do 31.3.2026., pa treba propisati način "oduzimanja" ugovorenih kapaciteta svakom pojedinom korisniku (ne na nivou cijelog skladišta).

RH navodi da predložene odredbe, upravo zbog kratkog vremena prilagodbe, potencijalno mogu prouzročiti negativan socioekonomski učinak za krajnje korisnike.

RH smatra da je navedeni prijedlog dobra osnova za pregovore, no mora se nadopuniti odredbama kojima bi se jasnije definirala pravila za pravilno funkcioniranje tržišta plina s ciljem temeljite pripreme za ogrjevnu sezonu 2023./2024.

U raspravi na Odboru izraženo je nezadovoljstvo članice Odbora činjenicom da putem pisanog zastupničkog pitanja od nadležnog ministarstva nije dobivena povratna informacija ispunjava li Vlada Republike Hrvatske svoju obvezu definiranu člankom 27. stavkom 3. Zakona o energiji (Narodne novine br. 120/12, 14/14, 95/15, 102/15, 68/18). Naime, navedenom odredbom regulirano je da Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, koje je pribavilo mišljenje Hrvatske energetske regulatorne agencije, jednom godišnje, do 30. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu, daje i javno objavljuje izvješće o stanju sigurnosti opskrbe energijom i očekivanim potrebama za energijom. Nastavno na iznesenu primjedbu predsjednica Odbora predložila je članici Odbora da uputi pisani zahtjev za uvrštavanje u dnevni red sjednice Odbora prijedloga zaključka kojim bi se pozvalo Vladu Republike Hrvatske da Odboru dostavi navedeno Izvješće.

Nakon provedene rasprave Odbor za zaštitu okoliša i prirode Hrvatskoga sabora, sukladno članku 152. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, većinom glasova (5 glasova „za“ i 2 glasa „suzdržan“) je utvrdio sljedeće:

MIŠLJENJE

Odbor podržava Stajalište Republike Hrvatske o o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i Uredbe (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina COM (2022) 135

Za izvjestitelja na sjednici Odbora za europske poslove određena je Sandra Benčić, predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Sandra Benčić